

Projekt

z dnia 14 grudnia 2018 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W PRUDNIKU**

z dnia 27 grudnia 2018 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych dla Gminy Prudnik na rok 2019

Na podstawie art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2018 r. poz. 2137) Rada Miejska w Prudniku uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych dla Gminy Prudnik na rok 2019, w brzmieniu stanowiącym załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Prudnika.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2019 r.

bez zastrzeżeń formalnych
RADA MIEJSKA
Katarzyna Gach
Ugoh
Op 17/2/187

Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych dla Gminy Prudnik na rok 2019

Wstęp

Podstawowe regulacje prawne dotyczące rozwiązywania problemów alkoholowych zawiera ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Program w swych założeniach zakłada również realizację szeregu działań wynikających z w/w ustawy, jak i innych ustaw oraz dokumentów strategicznych, do których należą m.in.:

- ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej,
- Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020, przyjęty rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r.,

Realizacja zadań prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych określa lokalną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z nadużywania alkoholu. Program wyznacza zadania zgodne z kierunkami określonymi w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz zawartymi w Narodowym Programie Zdrowia.

Podstawą realizacji Programu jest współpraca różnych podmiotów, instytucji i osób fizycznych działających w obszarze profilaktyki uzależnień.

Zadania określone w Programie adresowane są do mieszkańców Gminy Prudnik, a w szczególności do osób z problemem alkoholowym oraz członków ich rodzin.

Program opiera się na rekomendacjach opracowanych przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Wieloletnie doświadczenie oraz analiza wyników dotychczasowych oddziaływań skierowanych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych wskazuje najważniejsze kierunki i potrzeby lokalnych działań.

Diagnoza

Według danych szacunkowych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych kształtują się następująco:

- szacuje się, że osób w całej populacji Polaków uzależnionych od alkoholu jest około 2% mieszkańców, co w liczbach bezwzględnych stanowi około 800 000 osób, a odnosząc wskaźnik procentowy do Gminy Prudnik i liczby mieszkańców 27 500, daje około 550 osób uzależnionych od alkoholu;
- szacuje się, że osób dorosłych żyjących w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice) w całej populacji Polaków jest około 4% mieszkańców, co w liczbach

bezwzględnych stanowi około 1 500 000 osób, a odnosząc wskaźnik procentowy do Gminy Prudnik i liczby mieszkańców 27 500, daje około 1100 osób dorosłych żyjących w otoczeniu alkoholika;

- szacuje się, że dzieci wychowujących się w rodzinach alkoholowych w całej populacji Polaków jest około 4% mieszkańców, co w liczbach bezwzględnych stanowi około 1 500 000 osób, a odnosząc wskaźnik procentowy do Gminy Prudnik i liczby mieszkańców 27 500, daje około 1100 dzieci wychowujących się w rodzinach z problemem alkoholowym;

- szacuje się, że osób pijących szkodliwie w całej populacji Polaków jest około od 5 do 7% mieszkańców, co w liczbach bezwzględnych stanowi około 2.000.000– 2.500.000 osób, a odnosząc wskaźnik procentowy do Gminy Prudnik i liczby mieszkańców 27 500, daje około 1300 – 1900 osób pijących szkodliwie.

Przedstawione powyżej dane wskazują, że problemy alkoholowe dotyczą poważnej części populacji Polaków. Przenosząc wyniki badań bezpośrednio i proporcjonalnie na grunt Gminy Prudnik można zauważyć w skali mikro zatrważającą skalę problemu, którego rozwiązanie jest możliwe dzięki kompleksowej diagnozie problemów alkoholowych, skutków jakie niesie za sobą jego spożywanie oraz zaoferowanie pomocy potrzebującym, w tym zarówno rodzinie jako całości, jak i poszczególnym jej członkom.

Diagnozę lokalnych problemów sporządzono również na podstawie danych statystycznych zgromadzonych w Urzędzie Miejskim w Prudniku oraz w instytucjach pomocowych zajmujących się tym zagadnieniem, w tym:

- Ośrodka Pomocy Społecznej
- Poradni Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu w Prudniku
- Komendzie Powiatowej Policji
- Sądzie Rejonowym w Prudniku.
- Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej w Prudniku

Zestawienie wybranych danych statystycznych przedstawia się następująco:

Liczba	2016	2017
Powiatowa Komenda Policji		
zatrzymanych, które prowadziły pojazdy mechaniczne pod wpływem alkoholu	80 osób	44 Osoby
zatrzymanych sprawców przemocy w rodzinie będących pod wpływem alkoholu	37 osób	25 osób
Poradnia Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu		
objętych leczeniem	139 osób	136 osób
współuzależnionych, które podjęły leczenie grup terapeutycznych	25 osób	27 osób
objętych dodatkowymi zajęciami sfinansowanymi przez Gminę	5	5
	117 osób	129 osób
Sąd Rejonowy w Prudniku		
spraw dotyczących leczenia odwykowego	26 osób	31 osób
Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej		
zgłosiło się z problemem alkoholowym	55 osób	21 osób
objęto programem „Niebieska Karta”	4 osoby	3 rodziny

Wśród powodów udzielania pomocy i wsparcia podopiecznym Ośrodka Pomocy Społecznej w Prudniku wymieniany jest również alkoholizm. Dane dotyczące udzielanej pomocy przedstawiają się następująco:

	2015	2016	2017
Liczba rodzin	49	41	40
Liczba osób w rodzinach	95	75	67

Odrębnego omówienia wymaga działalność punktu informacyjno-konsultacyjnego dla uzależnionych i ich rodzin oraz ofiar i sprawców przemocy. Działalność punktu jest finansowana przez Gminę Prudnik, a jego miejsce działalności zlokalizowane jest w Ośrodku Pomocy Społecznej.

W ramach punktu prowadzone są następujące działy poradnictwa:

- prawny,
- psychologiczny,
- terapeutyczny.

W roku 2017 z zakresu pomocy prawnej udzielonych zostało 306 osobo/porad. Skorzystało z nich 244 kobiet i 62 mężczyzn. W zdecydowanej większości z porad korzystali podopieczni Ośrodka Pomocy Społecznej. Niewielki odsetek zgłaszanych problemów dotyczył spraw związanych z przemocą w rodzinie, czy też alkoholizmem. Raczej były to okoliczności towarzyszące, ale nie jedyne zgłaszane w ramach porad z zakresu spraw rodzinnych, w tym rozwodowych. Kategorie udzielonej pomocy prawnej: 90 osób w zakresie spraw rodzinnych, 160 – spraw cywilnych, 12 – spraw karnych, 12, innych 44.

W ramach dyżurów psychologicznych udzielonych zostało 230 osobo/porad. Skorzystało z nich 37 osób pełnoletnich i 32 dzieci.

W dużej mierze do punktu zgłaszały się osoby mające problemy wychowawcze i edukacyjne ze swoimi dziećmi. Szereg spraw dotyczył przemocy ze strony najbliższych, kryzysu w małżeństwie czy też trudnej sytuacji rodzinnej. Osoby korzystające z poradnictwa psychologicznego, to:

- dzieci z rodzin, w których występuje przemoc – 12 przypadków
- dorośli – ofiary przemocy – 9 przypadków
- dorośli - sprawcy przemocy – 2 przypadki
- dorośli posiadający orzeczenie o niepełnosprawności – 2 przypadki
- dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności – 4 – przypadki
- dorośli uzależnieni od alkoholu 6 przypadków
- nieletni uzależnieni od substancji psychoaktywnych – 1 przypadek
- dorośli z diagnozą choroby psychicznej – 5 przypadków.

Do psychoterapii uzależnień zarejestrowano 54 osoby w tym 19 kobiet i 35 mężczyzn. Udzielonych zostało 140 konsultacji. W ramach terapii 41 osób motywowano do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnień, leczenia specjalistycznego oraz udziału w grupach samopomocowych. W terapii brały udział oprócz osób uzależnionych również ich rodziny. 7 osobom udzielono wsparcia po zakończeniu leczenia odwykowego, a w 3 przypadkach rozpoznano zjawisko przemocy domowej. Z punktu korzystają głównie osoby głęboko uzależnione, wielokrotnie leczone oraz mające trudności z utrzymaniem abstynencji.

Działający przy OPS Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w 2017 roku wszczął 62 nowe procedury „Niebieskiej karty”, a pomocą Zespołu objętych było 76 rodzin.

Z analizowanych danych wynika, że choć w ostatnich latach zmniejszyła się liczba rodzin i osób z problemem alkoholowym korzystających z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej, jednak z uwagi na znaczny odsetek tych rodzin i osób zasadnym jest zapobieganie następstwom tego nałogu i objęcie tych osób pomocą o charakterze profilaktycznym.

Cel główny Programu

Zapobieganie uzależnieniom poprzez systematyczną realizację różnych form oddziaływań skierowanych do społeczności lokalnej oraz niwelowanie skutków wynikających z problemów uzależnień poprzez zapewnienie pomocy specjalistycznej.

Cele szczegółowe Programu

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Ad. 1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu	
Zadania	Wskaźniki
zapewnienie pomocy psychologicznej i terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz członków rodzin, w których występuje przemoc fizyczna, psychiczna poprzez organizowanie i finansowanie dodatkowych zajęć lub sesji terapeutycznych	- liczba realizowanych działań - liczba osób uczestniczących w działaniach
pomoc sprawcom i ofiarom osób związanych z problemem alkoholowym uzależnionym i współuzależnionym - szkolenie profesjonalistów i praktyków pracujących z uzależnionymi i ich	- liczba realizowanych działań; - liczba osób uczestniczących w działaniach

rodzinami, tworzących lokalną koalicję trzeźwościową	
pomoc w prowadzeniu grup samopomocowych dla uzależnionych i współuzależnionych	- liczba realizowanych działań - liczba osób uczestniczących w działaniach
działania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, związane z realizacją zadań, a przede wszystkim podejmowanie interwencji w stosunku do uzależnionych od alkoholu oraz wobec członków rodziny w celu zmotywowania ich do podjęcia leczenia odwykowego poprzez wszczynanie procedury „Niebieskiej Karty”, wydawanie opinii przez biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu	- liczba realizowanych działań - liczba osób uczestniczących w działaniach
zakup i upowszechnianie materiałów edukacyjnych informujących o istocie uzależnień i lokalnym systemie pomocy	- liczba realizowanych działań - liczba osób uczestniczących w działaniach

Ad. 2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie	
zadania	Wskaźniki
przyjmowanie zgłoszeń o przypadkach występowania nadużywania alkoholu, prowadzenie dokumentacji	- liczba realizowanych działań - liczba osób uczestniczących w działaniach
motywowanie osób zgłoszonych do podjęcia dobrowolnego leczenia,	- liczba realizowanych działań - liczba osób uczestniczących w działaniach
kierowanie osób zgłoszonych do Komisji na badanie przez biegłych sądowych (psychologa i psychiatrę) celem wydania opinii i wskazania rodzaju zakładu leczniczego	- liczba realizowanych działań - liczba osób uczestniczących w działaniach
przygotowywanie dokumentacji wraz z opinią biegłych, kierowanie wniosku do sądu rejonowego	- liczba realizowanych działań - liczba osób uczestniczących w działaniach
świadczenie pomocy psychologicznej, terapeutycznej oferowanej przez Poradnię Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu	- liczba realizowanych działań - liczba osób uczestniczących w działaniach
prowadzenie zajęć psychologicznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i przemocy domowej w placówkach oświatowych gminy (w szkołach na terenie Gminy Prudnik),	- liczba realizowanych działań - liczba osób uczestniczących w działaniach
Prowadzenie punktu konsultacyjno – informacyjnego w tym udzielanie poradnictwa w ramach współpracy z Ośrodkiem Pomocy Społecznej dla ofiar	- liczba realizowanych działań - liczba osób uczestniczących w działaniach

przemocy w rodzinie, motywowanie ich do działania	
finansowanie programów edukacyjnych dotyczących problematyki przemocowej, udział w kampaniach społecznych organizowanych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, stowarzyszenia działające na rzecz osób krzywdzonych i chorych związanych z tematyką przemocy w rodzinie	- liczba realizowanych działań; - liczba osób uczestniczących w działaniach
doposażenie świetlic opiekuńczo-wychowawczych oraz biura Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	- liczba realizowanych działań

Ad. 3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych

Zadania	Wskaźniki
działalność świetlic opiekuńczo-wychowawczych na terenie gminy oraz placówki wsparcia dziennego	- utworzenie świetlic w obiektach: Spółdzielni Mieszkaniowej w Prudniku, Zespole Szkolno – Przedszkolnym Nr 1 w Prudniku - Domu Katolickiego przy parafii Świętego Michała Archanioła w Prudniku, Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Prudniku, Szkolnego Schroniska Młodzieżowego w Prudniku, Stowarzyszenia „Kultury i Edukacji Romów” w Prudniku, Wiejskiego Domu Kultury w Łące Prudnickiej, Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Moszczance, Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Rudziczce, Wiejskiego Domu Kultury w Czyżowicach, Wiejskiego Domu Kultury w Mieszkowicach, Publicznego Stowarzyszeniowego Przedszkola w Niemysłowicach, Wiejskiego Domu Kultury w Piorunkowicach, Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Szybowicach, Wiejskiego Domu Kultury w Wierzbcu - liczba osób uczestniczących w działaniach
wspieranie alternatywnych form spędzania wolnego czasu	- liczba realizowanych działań - liczba osób uczestniczących w działaniach
finansowanie programów profilaktycznych o charakterze edukacyjnym w placówkach	- liczba realizowanych działań - liczba osób uczestniczących w działaniach

oświatowych dla dzieci, młodzieży i rodziców	
udział w ogólnopolskich i lokalnych kampaniach (Rajd Maluchów, Zachowaj Trzeźwy Umysł, itp.) mających na celu promowanie zdrowego stylu życia skierowanych głównie do mieszkańców gminy	- liczba realizowanych działań - liczba osób uczestniczących w działaniach
wspieranie programów promujących zdrowy styl życia realizowanych przez kluby sportowe, jako alternatywna propozycja spędzania czasu wolnego	- liczba realizowanych działań - liczba osób uczestniczących w działaniach
organizowanie szkoleń z zakresu rozpoznawania i przeciwdziałania zjawiskom alkoholizmu i przemocy	- liczba realizowanych działań - liczba osób uczestniczących w działaniach
wdrożenie i realizacja programów terapeutyczno – edukacyjnych do szkół podstawowych i ponadpodstawowych	- liczba realizowanych działań - liczba osób uczestniczących w działaniach
finansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży objętych opieką terapeutyczną oraz z grup ryzyka	- liczba realizowanych działań - liczba osób uczestniczących w działaniach
organizowanie wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci z grup ryzyka, objętych programem terapeutycznym	- liczba realizowanych działań - liczba osób uczestniczących w działaniach
organizowanie zajęć dla rodziców podnoszenie ich kompetencji wychowawczych	- liczba realizowanych działań - liczba osób uczestniczących w działaniach
medialny system informacji – informacja w lokalnej prasie i telewizji kablowej na temat działań podejmowanych na terenie gminy Prudnik w zakresie problemów alkoholowych i innych	- liczba realizowanych działań - liczba osób uczestniczących w działaniach
organizowanie Gminnych Turniejów Trzeźwości z udziałem rodziców i uczniów szkół terenu gminy Prudnik	- liczba realizowanych działań - liczba osób uczestniczących w działaniach

Ad. 4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych	
Zadania	Wskaźniki
włączenie organizacji pozarządowych w wykonywanie zadań wynikających z programu poprzez udział w konkursach	- liczba realizowanych działań - liczba osób uczestniczących w działaniach
doposażenie bibliotek szkolnych w publikacje na temat uzależnień	- liczba realizowanych działań - liczba osób uczestniczących w działaniach
wspomaganie działań służb miejskich – straży miejskiej, policji z zakresu zadań ujętych w programie	- liczba realizowanych działań - liczba osób uczestniczących w działaniach

Ad. 5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego

Zadania	Wskaźniki
przeprowadzanie czynności wyjaśniających, zmierzających do ustalenia osób dopuszczających się naruszenia przepisów zabraniających reklamy i promocji napojów alkoholowych oraz zabraniających sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwości, osobom do lat 18, na kredyt lub pod zastaw	- liczba realizowanych działań

Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje miesięczne wynagrodzenie w wysokości 170, 00 zł brutto.
2. Podstawę do wypłacania wynagrodzenia stanowi udział w posiedzeniach komisji potwierdzony podpisem członka komisji na listach obecności z odbytych posiedzeń w danym miesiącu.
3. W razie nieobecności członka na posiedzeniu komisji wysokość wynagrodzenia określona w ust. 1 ulegnie proporcjonalnemu zmniejszeniu w stosunku do ilości odbytych w danym miesiącu posiedzeń.
4. Wypłata wynagrodzenia następuje raz w miesiącu w terminie wypłaty wynagrodzeń pracowników zatrudnionych w Urzędzie Miejskim.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Wskazuje się do realizacji Programu Urząd Miejski w Prudniku.

UZASADNIENIE

do projektu uchwały druk Nr 25 w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Prudnik na rok 2019.

Cele i zadania zawarte w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zostały określone na podstawie przeprowadzonej diagnozy.

Głównym założeniem Programu jest ograniczenie występowania negatywnych zjawisk będących skutkiem nadużywania alkoholu przez rozwój działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień, wzrost społecznej świadomości związanej z tą tematyką, przeciwdziałanie powstawaniu i usuwanie następstw nadużywania alkoholu oraz integrację społeczną.